

Nilo Labruschini Ferri (1943-2020)

El dia 8 de març d'aquest any 2020 va morir a Barcelona l'il·lustre pediatre Nilo Labruschini Ferri. La desaparició d'un col·lega i d'un amic sempre és obligadament sentida, però quan és inesperada resulta més dolorosa encara i fa especialment difícil una evocació serena de la seva significació en la pediatria catalana, que ha seguit una trajectòria ascen-

dent que he tingut el privilegi de conèixer pas a pas des que era un deixeble avançat fins arribar a ser un especialista brillant.

Encara que els seus cognoms condueixen a l'equivocació, era natural del Perú. Allà, fill de metge, va tenir una primera vocació juvenil d'aviador, segons confessava ell mateix amb aquell to que li era habitual, impregnat de bon humor, de manera que de vegades resultava difícil saber si parlava seriosament o en broma. La manca d'excel·lència en la visió el va obligar a una professió de menys alçada, però que aviat va assenyalar la seva indubtable major dificultat: la medicina. Així és que acabat el batxillerat va decidir començar els estudis de medicina a Espanya. Va triar la Facultat de Medicina de Salamanca, pel seu prestigi universitari, encara que per a ell va ser necessari posar a prova el seu tarannà humà i les seves dotes d'adaptació per passar sis anys, des del 1961, a la petita, senyorial i austera capital de Salamanca, venint de Lima, la gran capital de país andí, del qual mai va quedar deslligat; el seu castellà conservava aquesta especial dolçor i riquesa de l'espanyol de les Amèriques, que utilitzava tan bé com l'anglès i el català.

No va tenir dubtes a triar Barcelona per iniciar-se en la seva veritable vocació: la pediatria. L'atractiu conegut de la ciutat comtal i de la seva universitat van ser la seva empenta inicial. Però no va tardar a conèixer el prestigi de l'Escola de Pediatria de la Facultat de Medicina, que havia començat amb Andrés Martínez Vargas, seguidament amb Gregorio Vidal Jordana i de màxima esplendor amb Rafael Ramos. Quan hi va arribar, als anys seixanta, va trobar aquest nou professor, que ara redacta commogut aquestes línies d'elogi, consol i evocació. Formava part d'una nova generació de pediatres obstinats a difondre un nou concepte de la pediatria com a medicina total de l'edat infantil. Des de la primera entrevista va mostrar unes qualitats humanes ideals en un pediatre: no tan sols l'entusiasme en l'ajuda a la infància, sinó també el caràcter optimista, positiu i vitalista, però respectuós, que aviat el van fer destacar en el treball de equip i triomfar en l'atenció als infants, els adolescents i les seves famílies.

Als anys seixanta, el títol d'especialista en pediatria s'aconseguia a les escoles professionals universitàries, que després van donar pas al vigent pla MIR. El treball d'en Nilo va destacar en la formació teòrica i pràctica en el grup que ho va fer a l'Hospital Clínic de Barcelona. Eren anys de molts infants i excessiva morbiditat infantil, de manera que també es feia sentir la necessitat de nous pediatres. Atès

que el potencial hospitalari de la pediatria del Clínic era reduït, aquella escola professional es va recolzar en altres hospitals, com el Sant Joan de Déu de Barcelona i la Clínica Nen Jesús de Sabadell, i altres de més allunyats, a Girona o Tarragona, per no fer una llarga enumeració, que seria difícil d'entendre avui que tots els hospitals importants són universitaris i estan compromesos en la formació de metges especialistes. Als serveis de pediatria, el nostre plorat amic i company va destacar aviat. Li agradava relatar l'aprofitament i la instrucció rebuda, no tan sols amb qui escriu, sinó amb altres professors del departament, com Santiago Ferrer Pi, Isidre Claret Corominas o José María Francès Antonín, tots ells ja desapareguts. Sens dubte, per a tots nosaltres, va resultar un deixeble brillant i un col·laborador imprescindible, començant com era habitual amb el seu treball com a pediatre de guàrdia, passant després als dispensaris o consultes externes i les sales d'hospitalització, estructures desaparegudes al Clínic des del pas de la càtedra, i els serveis a l'Hospital Sant Joan de Déu l'any 1993, coincidint amb la jubilació de qui subscriu aquest text.

En el ràpid córrer del temps, Nilo Labruschini no va tardar a conèixer la creixent i necessària especialització dins la pediatria. Va ser una tendència que venia de lluny en tota la medicina, i per descomptat en l'extensa higiene i medicina de l'infant. El 1975 va arribar el nou moment d'abordar un dilema, que va posar a prova la seva vocació. El que ja anava sent un element destacat d'aquest equip hospitalari format al voltant de la càtedra de Pediatria de la Universitat de Barcelona ho va tenir clar: les necessitats del servei i també la seva tendència, el van inclinar cap a la gastroenterologia i la nutrició, on va exercir el seu treball especialitzat tenyint-lo de l'humanisme que emanava de la seva personalitat. No pot estranyar que, amb el pas del temps, fos com un pare per als seus pacients. Perquè en la mesura del que era possible va continuar sent un pediatre generalista. En certa manera va ser una seqüela de la formació pediàtrica inicial, on s'insistia en la consideració global o integral de l'infant i adolescent, i en conèixer-lo tant en el medi hospitalari com fora.

Com és lògic, va unir l'eficaç activitat assistencial (hospitalària i ambulatoria) amb la científica i les publicacions. He de destacar amb gratitud els seus capítols en dos llibres que vaig dirigir: *Manual de Pediatria* i *Tractat de Pediatria*. També va col·laborar en el vessant docent de la nostra especialitat. No tan sols per als alumnes de pregrau, els residents en formació pediàtrica i els cursos de postgrau, sinó molt especialment amb les famílies i els mateixos pacients, als quals iniciava en les normes d'una alimentació sana en què tants progressos va anar incorporant per evitar tant les mancances com els excessos, advertint del risc creixent de l'excés de pes i de l'obesitat.

A la fi, una vida que val per molts exemples. Ha deixat un gran buit, una pèrdua irreparable, però també ens resta una somrient petjada de llarga durada. Ha estat un privilegi conèixer Nilo Labruschini i compartir tasques amb ell, que ja ocupa un lloc destacat en la història de la PEDIATRIA CATALANA.

Manuel Cruz Hernández